

Riktlinjer för skolskjuts och andra elevresor

**Dessa riktlinjer gäller för förskoleklass, grundskola,
grundsärskola, gymnasieskola och
gymnasiesärskola**

Dokumenttyp: Riktlinjer

Antaget av: Barn- och ungdomsnämnden och Bildningsnämnden

Senast reviderat: april 2022

Giltighetstid: tillsvidare

Dnr BIN 2022-270, BOU 2022-232

Utbildningsdirektör

Adresserat till: bildningsnämnden och barn- och ungdomsnämnden

Tidpunkt för aktualitetsprövning: vid ny mandatperiod

Relaterade styrdokument:

.

Innehåll

1	Skolskjuts för elever i förskoleklass och grundskola	4
1.1	Styrdokument	4
1.2	Definitioner	5
1.3	Rätt till skolskjuts	6
1.4	Övriga regler för skolskjuts	9
2	Skolskjuts för elever i grundsärskola och gymnasiesärskola	14
2.1	Styrdokument	14
2.2	Definitioner	16
2.3	Rätt till skolskjuts	17
2.4	Övriga regler för skolskjuts	19
3	Elevresa för elever i förskoleklass och grundskola	22
3.1	Styrdokument	22
3.2	a. Kommunala beslut om elevresa	22
3.3	Definitioner	22
3.4	Rätt till elevresa	22
3.5	Övriga regler för elevresa	23
4	Elevresa för elever i gymnasieskola	25
4.1	Styrdokument	25
4.2	Definitioner	25
4.3	Rätt till elevresa för gymnasieelever	26
4.4	Övriga regler för elevresa för gymnasieelever	26

1 Skolskjuts för elever i förskoleklass och grundskola

1.1 Styrdokument

a. Lag

Hemkommunen (i de flesta fall folkbokföringskommunen) är skyldig att anordna skolskjuts för sina elever.

Rätten till kostnadsfri skolskjuts i förskoleklass och grundskolan regleras i 9 kap. 15 b och 21 a §§ respektive 10 kap. 32 och 40 §§ skollagen(2010:800).

Av nämnda bestämmelser framgår att elever i förskoleklass och grundskola med **offentlig huvudman** har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till:

- färdvägens längd
- trafikförhållanden
- elevens funktionsnedsättning
- någon annan särskild omständighet

Alla elever i förskoleklass och grundskolan har en skolskjutsskola. Denna skola är fastställd utifrån elevens folkbokföringsadress. Rätten till kostnadsfri skolskjuts gäller inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än sin skolskjutsskola. För elever som valt att gå i en annan skolenhet inom kommunen än sin skolskjutsskola, ska hemkommunen anordna skolskjuts i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

För elever som går i en annan kommuns skola än hemkommunens finns i vissa fall möjlighet att få skolskjuts enligt bestämmelser i 9 kap. 15 c § och 10 kap. 33 § skollagen. En elev som med stöd av 9 kap. 13 § respektive 10 kap. 25 § skollagen går i en annan kommuns förskoleklass eller grundskola och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen. Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt 9 kap. 15 § *första stycket* skollagen respektive 10 kap. 33 § *första stycket* skollagen. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens hemkommun.

Rätten till skolskjuts gäller enligt ovan paragrafer barn och elever som har rätt att bli mottagna i förskoleklass och grundskola som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl för att gå i den kommunens förskoleklass eller grundskola.

Rätten till skolskjuts gäller enligt ovan paragrafer också elever i *grundskola*

som vistas i ett hem för vård eller boende som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning och som därmed har rätt att bli mottagen i en grundskola i den kommun där eleven vistas.

b. Förordningar

Förordningen (1970:340) om skolskjutsning anger regler och ansvar för de särskilt anordnade skolskjutsarna.

I förordningen (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet finns bl.a. bestämmelser om kör- och vilotider samt tidböcker vid skolskjutsning.

I trafikförordningen (1998:1276) anges bl.a. vilka regler som gäller för bältesanvändning och var det ska finnas information om antalet tillåtna passagerare i fordon.

c. Föreskrifter

Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter (1988:17) om skolskjutsning anger vad som ska beaktas vid planering och anordnande av skolskjutsning.

I Vägverkets föreskrifter om användning av bilbälten och särskilda skyddsanordningar för barn (VVFS 2006:135) anges hur bilbälten och skyddsanordningar ska användas.

I Vägverkets föreskrifter om bilar och släpvagnar som dras av bilar (VVFS 2003:22) finns bl.a. regler för skyltars utformning på skolskjutsfordon och krav på bältesutrustning i bussar.

1.2 Definitioner

Med **skolskjuts** avses transporter som anordnas av kommunen enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut för elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskolan. Skolskjuts anordnas mellan skolskjutshallplatsen eller en plats i anslutning till hemmet och skolan, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Se under avsnitt *1.4 Övriga regler för skolskjuts* för former för skolskjuts.

Med **elevresa** avses kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik som inte är att jämställa med skolskjuts enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut.

Med **skolskjutsskola** menas den geografiskt närmaste kommunala skola med aktuell årskurs sett från elevens folkbokföringsadress. Mätningen av geografiskt närmsta skola sker i Kommunlantmäteriets avståndsmatrix. Om en elev inte kan ges plats på sin skolskjutsskola trots att den är elevens förstahandsval (vid skolvalet till förskoleklass respektive årskurs 7) och vårdnadshavarna inte gjort något ytterligare val, kommer den skolan där eleven placeras räknas som skolskjutsskola. Om vårdnadshavarna har gjort ytterligare val räknas det som annan vald skola. En elev som går på sin skolskjutsskola är berättigad till skolskjuts om villkoren i 1.3 nedan är uppfyllda.

Med **annan vald skola** avses en skola som inte är skolskjutsskola samt en fristående skola där eleven placerats utifrån att vårdnadshavare önskat det i sitt skolval, det vill säga ett val av skola där kommunen annars inte placerat eleven. Elever med vald skola kan utifrån avstånd ha rätt till elevresa (se avsnitt 3 Elevresa för elever inom förskoleklass och grundskola).

Med **linjetrafik** avses persontransporter med allmänna kommunikationer.

Med **skolväg** avses den kortaste farbara kombinerade gång-, cykel- och/eller bilvägar, som eleven kan gå längs med, från bostaden till skolan.

Med **hemmet** avses den bostadsfastighet där eleven är folkbokförd eller vid växelvis boende där respektive vårdnadshavare är folkbokförd. Med hemmet jämställs hem för vård eller boende (HVB), korttidsboende, familjehem samt stöd-/kontaktfamilj om boendet är varaktigt och resa till och från skolan inte tillgodoses på annat sätt.

Med **skolskjutshållplats** avses den på- och avstigningsplats som bestämts av kommunen.

Med **hållplatsavstånd** avses kortaste kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till skolskjutshållplatsen.

Med **växelvis boende** avses att en elev bor på två adresser. De båda adresserna ska vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens folkbokföringsadress. Växelvis boende innebär att eleven bor ungefär lika mycket hos vardera vårdnadshavare i ett regelbundet mönster.

Med **tillfällig funktionsnedsättning** avses skada till följd av olycksfall som beräknas vara en begränsad tid. Hit räknas t.ex. arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt.

Med **samordnad resa** menas att resan upphandlas genom samordning mellan skolorna för att hålla kostnaderna nere.

Med **skolanknutet fritidshem** menas att verksamheten drivs av den skola eleven är inskriven vid.

Med **skolans fastighet** menas den adress där skolans huvudbyggnad ligger och som är skolans officiella adress.

Med **särskild skolskjuts** menas extra skolskjuts utöver ordinarie skolskjuts som i sällsynta fall kan beviljas elever med långa väntetider mellan skoldagens slut och ordinarie skolskjuts.

1.3 Rätt till skolskjuts

a. Färdvägens längd

Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan för elever i:

- förskoleklass om skolvägen överstiger 2 km
- årskurserna 1 – 3 om skolvägen överstiger 2 km

- årskurserna 4 – 6 om skolvägen överstiger 3 km
- årskurserna 7 – 9 om skolvägen överstiger 4 km

Avståndsmätning

[På kommunens webbplats](#) kan vårdnadshavare göra en avståndsmätning från hemadressen till skolan. Med hemadress menas elevens folkbokföringsadress eller den andra vårdnadshavarens folkbokföringsadress vid växelvis boende. Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och adresspunkten till skolans huvudbyggnad. Mätning görs till och från adresspunkt och dessa adresspunkter är alltid placerade i markplan oavsett vilket våningsplan adressen finns på.

Vid avståndsmätning för elever som har rätt till skolskjuts tas hänsyn till trafikförhållanden.

Oavsett ovan nämnda avståndsregler kan skolskjuts beviljas om eleven till följd av trafikförhållandena enligt skollagen är berättigad till skolskjuts mellan hemmet och skolan. Bedömningen görs av sakkunnig skolskjuts med stöd av trafikplanerare.

Skoltransportens körväg

Den upphandlade skolskjutsen ska planeras utifrån elevernas skolskjutshållplatser och uppnå en så god miljömässig och social hållbarhet som möjligt. Skolskjutsen ska inte göra avvikelser från den rakaste färdvägen om det inte motiveras av gällande skolskjutsregler. När planerade avvikelser görs ska dessa hållas så korta som är praktiskt möjligt för att inte körtiderna för andra elever ska förlängas mer än nödvändigt. Eventuella planerade avvikelser bör beslutas för högst ett år i taget så att förändrade omständigheter kontinuerligt tas med i bedömningen.

Väntetid

Elevens ordinarie schema är utgångspunkt vid bedömningen. Väntetider som uppstår tillfälligt till exempel på grund av inställda lektioner eller liknande berättigar inte till särskild skolskjuts. Särskild skolskjuts kan i vissa fall beviljas om elev är berättigad till skolskjuts och om väntetiderna med den ordinarie skolskjutsen blir långa. Ambitionen är att en elev inte ska ha längre väntetid än en timme. Förseningar eller tillfälligt inställda turer med den ordinarie linjetrafiken berättigar inte till särskild skolskjuts. Skolan har ett tillsynsansvar för eleven fram tills dess att skolskjutsen avgår. Vid längre väntan är skolan ansvarig för att tillse att eleven kan vänta inomhus på en plats där eleven till exempel har möjlighet att göra sina läxor.

I bedömningen av skolskjuts med allmänna kommunikationer ska det kontrolleras att tidtabeller på ett acceptabelt sätt överensstämmer med elevens schemalagda skoltider. Om tidtabellen medger att allmänna kommunikationer endast kan användas i en färdriktning ska allmänna kommunikationer användas i den färdriktningen såvida det inte finns skäl för annan bedömning för att kunna uppfylla skollagens krav på skolskjuts.

b. Trafikförhållanden

Trafiksäkerhetsbedömning - allmänt

Vid bedömningen av om en elev har rätt till skolskjuts på grund av trafikförhållanden görs det en trafiksäkerhetsbedömning.

Trafiksäkerhetsbedömningar omprövas om omständigheterna så kräver. Kommunen kan på grund av bristande trafiksäkerhet för den enskilda eleven besluta om undantag från avståndsnormen. Kyla, blåst, snö och/eller mörk skog ligger inte till grund för trafiksäkerhetsbedömningen vid beviljandet av skolskjuts.

Trafiksäkerhetsbedömning - vinterskjuts

En elev kan ges rätt till skolskjuts under vintern om trafiksäkerheten försämras avsevärt, t.ex. genom att vägbredden minskar på grund av oplogade vägrenar eller att sikten för fordon på en krokig eller backig väg sätts ned på grund av mörker. Endast kyla, blåst, snö eller mörk skog ligger inte till grund för trafiksäkerhetsbedömningen vid beviljandet av vinterskjuts.

Tiden för vinterskjuts kan fastställas som en viss period av året, t.ex. 1 november - 31 mars, men kan också bedömas med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet.

Enskild väg

Skolskjuts trafikerar enskild väg endast om denna är av godtagbar kvalitet, så att normal hastighet och därmed rimliga körtider kan hållas utan att risk för skador på skolskjutsfordon uppstår.

Om vägunderhållet väsentligen eftersatts ställs skolskjutsen in och ansvaret för skoltransporten övergår till vårdnadshavarna. De återopade bristerna ska skriftligen dokumenteras. Inställd transport återupptas inte innan bristerna, genom förnyad besiktning som samordnas av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning, konstaterats avhjälpta.

c. Elevens funktionsnedsättning

Fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på olycksfall

Om en elev, av medicinska eller psykiska skäl, har behov av skolskjuts ska behovet styrkas av läkare eller psykolog. I utlåtande från läkare, psykolog eller annan relevant profession ska det framgå hur funktionsnedsättningen innebär att det finns ett behov av skolskjuts för att ska kunna ta sig till och från skolan. Skolskjuts kan även ges under en begränsad period om eleven kan visa på behov av skolskjuts på grund av medicinska skäl som inte kan hänföras till olycksfall.

Olycksfall

Kommunen svarar inte för skolskjuts vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar, oplanerade operationer och dylikt. Kommunens försäkring av elever i förskola, förskoleklass, grundskola och grundsärskola täcker kostnader för resor mellan bostaden och skolan i de fall eleven har ett sådant behov på grund av en tillfällig funktionsnedsättning som är en följd av olycksfallet.

Om elevens vårdnadshavare så önskar ska skolan hjälpa till med skadeanmälan,

kontakt med kommunens försäkringsbolag och eventuellt med förslag på hur skjutsen kan ordnas.

d. Annan särskild omständighet

Kommunen kan vid annan särskild omständighet besluta om rätt till skolskjuts. Annan särskild omständighet kan vara en kombination av orsaker som var för sig inte är tillräckligt skäl för rätt till skolskjuts.

Avsteg från riktlinjerna

Riktlinjerna utgör tillämpningsföreskrifter till gällande författningsbestämmelser om skolskjuts. Om riktlinjerna i något avseende strider mot författningsbestämmelser eller mot fastställd tolkning av skolskjutsbestämmelserna skall riktlinjerna inte tillämpas i dessa delar.

Om det på grund av särskilda skäl skulle framstå som orimligt att tillämpa gällande riktlinjerna på sätt som föreskrivs i ett enskilt ärende skall ärendet tas upp till behandling i nämnden och nämnden kan då i det enskilda fallet besluta om annan tillämpning av riktlinjerna.

e. Val av skola

Om en elev valt en annan förskoleklass eller grundskola än den där eleven annars skulle ha placerats (se definition av *vald skola* i avsnitt 1.2), är eleven berättigad till skolskjuts till den valda skolan om eleven uppfyller villkoren under avsnitt 1.3 a, b eller c **och** det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Det betyder att eleven har rätt till skolskjuts till den valda skolan om det inte innebär merkostnader för kommunen jämfört med om eleven gått i den skola där eleven annars skulle ha placerats, skolskjutsskolan. Rätten till skolskjuts enligt denna punkt innebär inte en skyldighet för kommunen att lägga om busslinjer.

Elever med vald skola som inte har rätt till skolskjuts kan ha rätt till elevresa utifrån avstånd (se avsnitt 3 *Elevresa för elever inom förskoleklass och grundskola*).

1.4 Övriga regler för skolskjuts

a. Former för skolskjuts

Skolskjuts kan ske på olika sätt, exempelvis med upphandlad skolbuss/skolskjuts, linjetrafik eller skolskjuts i bil. Vilken form som blir aktuell i det enskilda fallet avgörs vid en individuell bedömning.

b. Beslut om skolskjuts

Individuell prövning och beslut om skolskjuts sker efter ansökan från vårdnadshavare samt inför varje nytt läsår. Omprövning av beslut ska göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till skolskjuts, t.ex. ändrad folkbokföring eller byte av skola.

c. Samordning av skolskjuts

Rätten till skolskjuts innebär inte att sådan skjuts måste anordnas från hemmet till den plats där utbildningen bedrivs eller att skolskjutsen måste anpassas till varje elevs skoltider. Kommunen samordnar skolskjutsverksamheten och anvisar elever till särskilda skolskjutshållplatser.

d. Ensamåkning i skolskjuts i bil

Om en elev har behov av att åka ensam i skolskjutsen för att kunna utnyttja sin rätt till skolskjuts, ska behovet styrkas av läkare eller psykolog. Ensamåkning beviljas endast i undantagsfall. Andra lösningar tas fram och prövas i samråd med skola och vårdnadshavare, exempelvis medföljande assistent på ordinarie skolskjuts eller förkortad resväg. Ensamåkning ska ses som ett sista alternativ. Beslut om ensamåkning i skolskjuts i bil är alltid tidsbegränsade. Besluten omprövas i dialog med verksamheten och om eleven byter skola ska ny ansökan och nytt intyg skickas in. Om verksamheten bedömer att ensamåkning inte längre krävs ska familjen ansöka på nytt med nytt läkarintyg.

e. Självskjuts

Kommunen kan tillgodose elevens behov av skolskjuts genom att betala självskjutsersättning enkel väg. Om så sker är det vårdnadshavaren som ansvarar för att eleven under resan samt ansvarar för att eleven ankommer skolan i rätt tid. Om upphandlad buss trafikerar den aktuella slingan beviljas inte ersättning självskjuts.

Ersättning självskjuts utbetalas en gång per termin (september/oktober respektive februari) till det bankkonto som vårdnadshavaren uppgivit på ansökan, eller genom utbetalningsavi om det saknas kontonummer. Vårdnadshavarna ska ansöka digitalt, via kommunens hemsida, om ersättning självskjuts varje läsår. Båda vårdnadshavarna ska skriva under ansökan, men görs ansökan endast från ena adressen vid växelvis boende behöver endast den vårdnadshavare som är skriven på adressen underteckna ansökan.

Ersättningen betalas ut enligt följande schablon vid växelvis boende:

Under 5 km	= 800 kr/läsår
5 - 10 km	= 1200 kr/ läsår
10 - 15 km	= 2000 kr/ läsår
15 - 20 km	= 2500 kr/ läsår
21 - 30 km	= 3600 kr/ läsår
Över 30 km	= 4000 kr/läsår

En ersättning per familj betalas ut när syskonen går på samma skola eller skolor som ligger nära varandra.

Vid val av annan skola betalas det ut vad ett busskort (läsårsbiljett elev) kostar.

Ersättningsnivåer kan vid behov komma att justeras av kommunen. Ersättning betalas inte ut retroaktivt för ett avslutat läsår eller avslutad termin.

Tillsynsansvaret för eleven tas över av skolan från och med den tidpunkt då elevens skoldag börjar och gäller till skoldagens slut.

f. Växelvis boende

Vårdnadshavare har rätt att ansöka om skolskjuts för sitt barn vid växelvis boende, enligt definitionen i avsnitt 1.2, om villkoren för skolskjuts i övrigt är uppfyllda.

Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens. Vårdnadshavare som begär skolskjuts vid växelvis boende ska kunna visa hur boendet är upplagt t.ex. genom att lämna in ett fast schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang. Skolskjuts anordnas inte till en vårdnadshavare i annan kommun.

g. Korttidsboende, hem för vård eller boende (HVB), familjehem samt stöd-/kontaktfamilj

Vid korttidsboende samt boende i HVB, familjehem eller hos stöd-/kontaktfamilj ska vårdnadshavare inkomma med underlag som styrker boendet. Beslut fattas efter individuell prövning. Om korttidsboende samt boende i HVB, familjehem eller hos stöd-/kontaktfamilj är beslutat enligt LVU ansvarar socialförvaltningen som gjort placeringen för elevens transport till och från skola.

h. Skolskjuts mellan kommuner

Skolskjuts till andra kommuners kommunala skolor anordnas endast i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Skolskjuts anordnas inte till en vårdnadshavare i annan kommun.

Elever som med stöd av skollagen går i en annan kommuns skola än hemkommunen och behöver övernatta i den kommunen (se avsnitt 1.1 a) har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som bor i den kommunen. Det är i dessa fall kommunen som anordnar utbildningen, inte hemkommunen, som ska se till att skolskjuts anordnas.

i. Skolskjuts för elever i fritidshem

Elever har inte rätt till skolskjuts mellan hemmet och fritidshemmet.

j. Skolskjuts till och från fritidshem eller korttidstillsyn i särskilda fall för elever i förskoleklass och grundskola

En elev i förskoleklass eller grundskola som har beviljats korttidstillsyn utifrån LSS har rätt till kostnadsfri skolskjuts från verksamheten till hemmet eller korttidsvistelsen (korttidshem, fritidshem, stödfamilj). För att beviljas en sådan resa ska beslutet om korttidstillsyn styrkas.

k. Ansvar

Det generella ansvaret för enskilda barns färd till skolan ligger i grunden hos vårdnadshavarna. Om barnet beviljats skolskjuts har vårdnadshavarna ansvaret för eleven till dess eleven stigit på skolskjutsen på morgonen. Om eleven missar skolskjutsen har vårdnadshavarna ansvaret för att eleven kommer till skolan. Efter skolans slut övertar vårdnadshavarna ansvaret för eleven då denne stiger av skolskjutsen.

l. Indragning av skolskjuts

Skolskjuts kan ställas in på en väg eller del av en väg om vägen inte är framkomlig eller om det är riskabelt att färdas på vägen. Detta kan t.ex. bli aktuellt när det förekommer väg- och byggnadsarbeten eller vid halka. Ersättningsskjuts anordnas i sådana fall inte.

m. Skolskjuts för elever vid kommunens resursskolor och kommungemensamma särskilda undervisningsgrupper

Elever som går på någon av kommunens resursskolor har valt denna skola och är därmed inte berättigade till skolskjuts i annat fall än att det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Elever med vald skola som inte har rätt till skolskjuts kan ha rätt till elevresa utifrån avstånd (se avsnitt 3 Elevresa för elever inom förskoleklass och grundskola).

Skolskjuts ska, om behov föreligger, erbjudas för elever som går i någon av de kommungemensamma särskilda undervisningsgrupperna. Detta ska erbjudas efter det att vårdnadshavare inkommit med en ansökan om skolskjuts och samtidigt uppfyller avståndskraven som gäller för aktuell årskurs (se 1.3 a).

n. Utförares digitala planeringssystem

Det åligger transportörerna för den upphandlade skolskjutsen att ha ett digitalt planeringssystem för skolskjutsen, planeringssystemet ska inkludera ett digitalt förarstöd ute i fordonen. Det digitala planeringssystemet förser förarna med aktuella rutter samt vilka elever som är planerade på aktuell rutt.

Som en del i säkerhetsarbetet ska varje elev checka in och ut sig på sitt skolskjutsfordon. Hur det genomförs är upp till transportören. Det är av största vikt att denna in- och utcheckning upprätthålls och genomförs av elev.

Om in- och utcheckning sker med busskort avsett för den upphandlade skolskjutsen åligger det vårdnadshavarna att stå för ersättningskostnader vid fall ett sådant kort tappas bort. Nytt kort administreras av transportören.

o. Kompisåkning vid upphandlad skolskjuts

Med ansvarig chaufförs medgivande kan så kallad kompisåkning medges. Det är dock ingen rättighet utan är endast möjligt när förutsättningarna medger detta vilket ansvarig chaufför avgör. Vid kompisåkning gäller samma försäkringsvillkor som under ordinarie skolskjuts.

p. Elevens ansvar under resa

Det är elevens ansvar att följa föreskrivna regler, som till exempel

bältesanvändning, ordningsregler med mera. Att inte följa dessa regler kan leda till sanktioner. Vid upprepade förseelser kan en elev stängas av från skolskjuts.

q. Möjlighet att medtaga utrustning (exempelvis pulka eller skidor)

Det är inte tillåtet för elever att medtaga utrustning som pulka, skidor och liknande vid transport med skolskjuts. Endast mindre skrymmande utrustning som kan placeras i knät får medtagas på resa med skolskjuts.

r. Övriga resenärer

Kommunen får besluta om att andra resenärer än elever som går på grundskola, förskoleklass, grundsärskola eller gymnasiesärskola inom kommunen får åka med den upphandlade skolbussen. Utgångspunkten är att det finns plats på den aktuella skolskjutsrutten och att resenären får ett tillstånd av kommunen innan hen börjar åka. Övriga resenärer får åka med skolskjutsrutterna från befintliga skolskjutshallplatser, omplanering av rutt eller tid görs inte. Innan tillstånd till dessa resenärer utfärdas samråder kommunen med aktuell transportör på sträckan.

2 Skolskjuts för elever i grundsärskola och gymnasiesärskola

2.1 Styrdokument

a. Lag

Hemkommunen (i de flesta fall folkbokföringskommunen) är skyldig att anordna skolskjuts för sina elever.

Rätten till kostnadsfri skolskjuts i grundsärskolan regleras i 11 kap. 31 och 39 §§ skollagen (2010:800). För gymnasiesärskolan finns regler om skolskjuts i 18 kap. 30 och 35 §§ nämnda lag.

Av nämnda bestämmelser framgår att elever i **grundsärskola** med **offentlig huvudman** har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till:

- färdvägens längd
- trafikförhållanden
- elevens funktionsnedsättning
- någon annan särskild omständighet

Alla elever i grundsärskolan har en skolskjutsskola. Denna skola är fastställd utifrån elevens folkbokföringsadress. Rätten till kostnadsfri skolskjuts gäller inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än sin skolskjutsskola. För elever som valt att gå i en annan skolenhet inom kommunen än sin skolskjutsskola, ska hemkommunen anordna skolskjuts för elever som går i en fristående grundsärskola i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen.

Elever i **gymnasiesärskola** med **offentlig huvudman** har rätt till kostnadsfri skolskjuts inom hemkommunen från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

I 11 kap. 32 § och 18 kap. 31 § skollagen finns bestämmelser om skolskjuts i vissa fall för elever som går i en annan kommuns grundsärskola eller gymnasiesärskola än hemkommunen. En elev som med stöd av 11 kap. 25 § respektive 19 kap. 35–37 §§ skollagen går i en annan kommuns grundsärskola eller gymnasiesärskola och som på grund av skolgången måste övernatta i den kommunen har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som är hemmahörande i kommunen.

Den kommun som anordnar utbildningen ska ombesörja att skolskjuts anordnas enligt 11 kap. 32 § första stycket skollagen respektive 18 kap. 31 § första stycket skollagen. Kommunens kostnader för detta ska ersättas av elevens

hemkommun.

Rätten till skolskjuts gäller enligt ovan paragrafer. Elever som har rätt att bli mottagna i en *grundskola* som anordnas av en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl för att gå i den kommunens grundskola.

Rätten till skolskjuts gäller enligt ovan paragrafer också de elever i grundskola och gymnasieskola som vistas i ett hem för vård eller boende som är beläget i en annan kommun än den som ska svara för elevens utbildning och som därmed har rätt att bli mottagna i grundskola respektive gymnasieskola i den kommun där de vistas.

Elever i gymnasieskola i annan kommun kan även i andra fall ha rätt till skolskjuts om de med anledning av utbildningen behöver övernatta i den kommunen.

b. Förordningar

Förordningen (1970:340) om skolskjutsning anger regler och ansvar för de särskilt anordnade skolskjutsarna.

I förordningen (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet finns bl.a. bestämmelser om kör- och vilotider samt tidböcker vid skolskjutsning.

I trafikförordningen (1998:1276) anges bl.a. vilka regler som gäller för bältesanvändning och var det ska finnas information om antalet tillåtna passagerare i fordon.

c. Föreskrifter

Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter (1988:17) om skolskjutsning anger vad som ska beaktas vid planering och anordnande av skolskjutsning.

I Vägverkets föreskrifter om användning av bilbälten och särskilda skyddsanordningar för barn (VVFS 2006:135) anges hur bilbälten och skyddsanordningar ska användas.

I Vägverkets föreskrifter om bilar och släpvagnar som dras av bilar (VVFS 2003:22) finns bl.a. regler för skyltars utformning på skolskjutsfordon och krav på bältesutrustning i bussar.

d. Övrigt

Ersättning för elever med fritidshemsplacering

Om elev i gymnasieskolan av kommunen anvisats fritidshem utom gångavstånd från skolan utgår ersättning för resa eller särskilt anordnad transport mellan skolan och fritidshemmet.

Dessa elever medges även kostnadsfria resor från fritidshemmet till bostaden under förutsättning att dessa samordnas med resorna för andra elever i gymnasieskolan eller grundskolan.

2.2 Definitioner

Med **skolskjuts** avses transporter som anordnas av kommunen enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut för elever i förskoleklass, grundskola, grundskola och gymnasieskolan. Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan, och/eller skolskjutshållplatsen, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet. Se under avsnitt 1.4 *Övriga regler för skolskjuts* för former för skolskjuts.

Med **elevresa** avses kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik som inte är att jämföra med skolskjuts enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut.

Med **skolskjutsskola** menas den skola som kommunen väljer åt eleven.

Med annan **vald skola** avses en skola som inte är skolskjutsskola samt en fristående skola där eleven placerats utifrån att vårdnadshavare önskat det i sitt skolval, det vill säga ett val av skola där kommunen annars inte placerat eleven. Elever med vald skola kan utifrån avstånd ha rätt till elevresa (se avsnitt 3 *Elevresa för elever inom förskoleklass och grundskola*).

Med **linjetrafik** avses persontransporter med allmänna kommunikationer.

Med **skolväg** avses den kortaste farbara kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till skolan.

Med **hemmet** avses den bostadsfastighet där eleven är folkbokförd eller vid växelvis boende där respektive vårdnadshavare är folkbokförd. Med hemmet jämföras hem för vård eller boende (HVB), korttidsboende, familjehem samt stöd-/kontaktfamilj om boendet är varaktigt och resa till och från skolan inte tillgodoses på annat sätt.

Med **skolskjutshållplats** avses den på- och avstigningsplats som bestämts av kommunen.

Med **hållplatsavstånd** avses kortaste kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till skolskjutshållplatsen.

Med **växelvis boende** avses att en elev bor på två adresser. De båda adresserna ska vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens folkbokföringsadress. Växelvis boende innebär att eleven bor ungefär lika mycket hos vardera vårdnadshavare i ett regelbundet mönster.

Med **tillfällig funktionsnedsättning** avses skada till följd av olycksfall som beräknas vara en begränsad tid. Hit räknas t.ex. arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt.

Med **samordnad resa** menas att resan upphandlas genom samordning mellan skolorna för att hålla kostnaderna nere.

Med **skolanknutet fritidshem** menas att verksamheten drivs av den skola eleven är inskriven vid.

Med **skolans fastighet** menas den adress där skolans huvudbyggnad ligger och som är skolans officiella adress.

2.3 Rätt till skolskjuts

a. Färdvägens längd

Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan för elever i:

- årskurserna 1 – 3 om skolvägen överstiger 2 km
- årskurserna 4 – 6 om skolvägen överstiger 3 km
- årskurserna 7 – 9 om skolvägen överstiger 4 km
- gymnasieskola om skolvägen överstiger 6 km

För elever i grund- och gymnasieskolan görs en individuell bedömning av elevens behov av skolskjuts och färdvägens längd. Eleven kan ges rätt till skolskjuts utifrån andra grunder, även om avståndet till skolan understiger ovan angivna avstånd.

Avståndsmätning

[På kommunens webbplats](#) kan du göra en avståndsmätning från hemadressen till skolan. Med hemadress menas elevens folkbokföringsadress eller andra vårdnadshavarens folkbokföringsadress vid växelvis boende. Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och adresspunkten till skolans huvudbyggnad. Mätning görs till och från adresspunkt och dessa adresspunkter är alltid placerade i markplan oavsett vilket våningsplan adressen finns på.

Vid avståndsmätning för elever som har rätt till skolskjuts tas hänsyn till trafikförhållanden.

Oavsett ovan nämnda avståndsregler kan skolskjuts beviljas om eleven till följd av trafikförhållandena enligt skollagen är berättigad till skolskjuts mellan hemmet och skolan. Bedömningen görs av skolskjutsansvarig med stöd av trafikplanerare.

Skoltransportens körväg

Den upphandlade skolskjutsen ska planeras utifrån elevernas skolskjutshållplatser och uppnå en så god miljömässig och social hållbarhet som möjligt. Skolskjutsen ska inte göra avvikelser från den rakaste färdvägen om det inte motiveras av gällande skolskjutsregler. När planerade avvikelser görs ska dessa hållas så korta som är praktiskt möjligt för att inte körtiderna för andra elever ska förlängas mer än nödvändigt. Eventuella planerade avvikelser bör beslutas för högst ett år i taget så att förändrade omständigheter kontinuerligt tas med i bedömningen.

b. Trafikförhållanden

Trafiksäkerhetsbedömning - allmänt

Vid bedömningen av om en elev har rätt till skolskjuts på grund av

trafikförhållanden görs det en trafiksäkerhetsbedömning. Trafiksäkerhetsbedömningar bör omprövas minst årligen eller oftare om omständigheterna så kräver. Kommunen kan på grund av bristande trafiksäkerhet för den enskilda eleven besluta om undantag från avståndsnormen. Kyla, blåst, snö och/eller mörk skog ligger inte till grund för trafiksäkerhetsbedömningen vid beviljandet skolskjuts

Trafiksäkerhetsbedömning - vinterskjuts

En elev kan ges rätt till skolskjuts under vintern om trafiksäkerheten försämras avsevärt, t.ex. genom att vägbredden minskar på grund av oplogade vägrenar eller att sikten för fordon på en krokig eller backig väg sätts ned på grund av mörker. Endast kyla, blåst, snö eller skog ligger inte till grund för trafiksäkerhetsbedömningen vid beviljandet av vinterskjuts.

Tiden för vinterskjuts kan fastställas som en viss period av året, t.ex. 1 november - 31 mars, men kan också bedömas med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet.

Enskild väg

Skolskjuts trafikerar enskild väg endast om denna är av godtagbar kvalitet, så att normal hastighet och därmed rimliga körtider kan hållas utan att risk för skador på skolskjutsfordon uppstår.

Om vägunderhållet väsentligen eftersatts ställs skolskjutsen in och ansvaret för skoltransporten övergår till vårdnadshavarna. De återopade bristerna ska skriftligen dokumenteras. Inställd transport återupptas inte innan bristerna, genom förnyad besiktning som samordnas av Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning, konstaterats avhjälpta.

c. Elevens funktionsnedsättning

Fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på olycksfall

Om en elev, av medicinska eller psykiska skäl, har behov av skolskjuts ska behovet styrkas av läkare eller psykolog. I utlåtande från läkare, psykolog eller annan relevant profession ska det då framgå hur funktionsnedsättningen innebär ett behov av skolskjuts för att ta sig till och från skolan. Skolskjuts kan även ges under en begränsad period om eleven kan visa på behov av skolskjuts på grund av medicinska skäl som inte kan hänföras till olycksfall.

Olycksfall

Kommunen svarar inte för skolskjuts vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt. Kommunens försäkring av elever i förskola, förskoleklass, grundskola och grundskola täcker kostnader för resor mellan bostaden och skolan i de fall eleven har ett sådant behov på grund av en tillfällig funktionsnedsättning som är en följd av olycksfallet.

Om elevens vårdnadshavare så önskar ska skolan hjälpa till med skadeanmälan, kontakt med kommunens försäkringsbolag och eventuellt med förslag på hur skjutsen kan ordnas.

d. Annan särskild omständighet

Kommunen kan vid annan särskild omständighet besluta om rätt till skolskjuts. Annan särskild omständighet kan vara en kombination av orsaker som var för sig inte är tillräckligt skäl för rätt till skolskjuts.

Avsteg från riktlinjerna

Riktlinjerna utgör tillämpningsföreskrifter till gällande författningsbestämmelser om skolskjuts. Om riktlinjerna i något avseende strider mot författningsbestämmelser eller mot fastställd tolkning av skolskjutsbestämmelserna skall riktlinjerna inte tillämpas i dessa delar.

Om det på grund av särskilda skäl skulle framstå som orimligt att tillämpa gällande riktlinjerna på sätt som föreskrivs i ett enskilt ärende skall ärendet tas upp till behandling i nämnden och nämnden kan då i det enskilda fallet besluta om annan tillämpning av riktlinjerna.

e. Val av skola

Elever som går i fristående grundsärskolor kan, utifrån funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet, ha rätt till skolskjuts.

2.4 Övriga regler för skolskjuts

a. Former för skolskjuts

Skolskjuts kan ske på olika sätt, exempelvis med upphandlad skolskjuts/skolbuss, linjetrafik eller skolskjuts i bil. Vilken form som blir aktuell i det enskilda fallet avgörs vid en individuell bedömning.

b. Beslut om skolskjuts

Individuell prövning och beslut om skolskjuts sker efter ansökan från vårdnadshavare. För de elever inom grundsärskolan och gymnasiesärskolan som har varit beviljade skolskjuts och där inga förändringar rörande boende eller skolenhet skett, görs en avstämning inför varje nytt läsår om behoven av skolskjuts kvarstår. Avstämningen görs av den respektive nämnd delegerat ansvaret till och avstämningen görs i samråd med verksamheten. I de fall eleven byter skolenhet eller i de fall vårdnadshavarna anser sig ha större behov än vad verksamheten bedömt ska vårdnadshavarna göra en ny ansökan.

Omprövning av beslut ska göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till skolskjuts, t.ex. ändrad folkbokföring eller byte av skola.

c. Samordning av skolskjuts

Rätten till skolskjuts innebär inte att sådan skjuts måste anordnas från hemmet till den plats där utbildningen bedrivs eller att skolskjutsen måste anpassas till varje elevs skoltider. Kommunen kan samordna skolskjutsverksamheten och anvisar elever till särskilda skolskjutshållplatser.

d. Ensamåkning i skolskjuts i bil

Om en elev har behov av att åka ensam i skolskjutsen för att kunna utnyttja sin rätt till skolskjuts, ska behovet styrkas av läkare eller psykolog. Beslut om

Ensamåkning i skolskjuts i bil är alltid tidsbegränsade. Besluten omprövas i dialog med verksamheten och om eleven byter skola ska ny ansökan och nytt intyg skickas in. Om verksamheten bedömer att ensamåkning inte längre krävs ska familjen ansöka på nytt med nytt läkarintyg.

f. Självskjuts

Kommunen kan tillgodose elevens behov av skolskjuts genom att betala självskjutsersättning enkel väg. Om så sker är det vårdnadshavaren som ansvarar för att eleven under resan samt ansvarar för att eleven ankommer skolan i rätt tid. Om upphandlad skolskjuts trafikerar den aktuella slingan beviljas inte ersättning självskjuts.

Ersättning självskjuts utbetalas en gång per termin (september/oktober respektive februari) till det bankkonto som vårdnadshavaren uppgivit på ansökan, eller genom utbetalningsavi om det saknas kontonummer. Vårdnadshavarna ska ansöka digitalt om ersättning självskjuts varje läsår. Båda vårdnadshavarna ska skriva under ansökan, men görs ansökan endast från ena adressen vid växelvis boende behöver endast den vårdnadshavare som är skriven på adressen underteckna ansökan.

Ersättningen betalas ut enligt följande schablon vid växelvis boende:

Under 5 km	= 800 kr/läsår
5 - 10 km	= 1200 kr/ läsår
10 - 15 km	= 2000 kr/ läsår
15 - 20 km	= 2500 kr/ läsår
21 - 30 km	= 3600 kr/ läsår
Över 30 km	= 4000 kr/läsår

En ersättning per familj betalas ut när syskonen går på samma skola eller skolor som ligger nära varandra.

Vid val av annan skola betalas det ut vad ett busskort (läsårsbiljett elev) kostar.

Ersättningsnivåer kan vid behov komma att justeras av kommunen. Ersättning betalas inte ut retroaktivt. Tillsynsansvaret för eleven tas över av skolan från och med den tidpunkt då elevens skoldag börjar och gäller till skoldagens slut.

g. Växelvis boende

Vårdnadshavare har rätt att ansöka om skolskjuts vid växelvis boende, enligt definitionen i avsnitt 2.2, om villkoren för skolskjuts i övrigt är uppfyllda.

Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens. Vårdnadshavare som begär skolskjuts vid växelvis boende ska kunna visa hur boendet är upplagt t.ex. genom att lämna in ett fast schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang. Skolskjuts anordnas inte till en vårdnadshavare i annan kommun.

h. Korttidsboende, hem för vård eller boende (HVB), familjehem samt stöd-/kontaktfamilj

Vid korttidsboende samt boende i HVB, familjehem eller hos stöd-/kontaktfamilj ska vårdnadshavare inkomma med underlag som styrker boendet. Beslut fattas efter individuell prövning. Om korttidsboende samt boende i HVB, familjehem eller hos stöd-/kontaktfamilj är beslutat enligt LVU ansvarar socialförvaltningen som gjort placeringen för elevens transport till och från skola.

i. Skolskjuts mellan kommuner

Skolskjuts till andra kommuners skolor anordnas endast i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Skolskjuts anordnas inte till en vårdnadshavare i annan kommun.

Elever som med stöd av skollagen går i en annan kommuns skola än hemkommunen och behöver övernatta i den kommunen (se avsnitt 2.1 a) har rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och den plats där utbildningen bedrivs under samma förutsättningar som gäller för elever som bor i den kommunen. Det är i dessa fall kommunen som anordnar utbildningen, inte hemkommunen, som ska se till att skolskjuts anordnas.

j. Ansvar

Det generella ansvaret för enskilda elevens färd till skolan ligger i grunden hos vårdnadshavarna. Om eleven beviljats skolskjuts har vårdnadshavarna ansvaret för eleven till dess eleven stigit på skolskjutsen på morgonen. Om eleven missar skolskjutsen har vårdnadshavarna ansvaret för att eleven kommer till skolan. Efter skolans slut övertar vårdnadshavarna ansvaret för eleven då denne stiger av skolskjutsen.

k. Indragning av skolskjuts

Skolskjuts kan ställas in på en väg eller del av en väg om vägen inte är framkomlig eller om det är riskabelt att färdas på vägen. Detta kan t.ex. bli aktuellt när det förekommer väg- och byggnadsarbeten eller vid halka. Ersättningskjuts anordnas i sådana fall inte.

l. Samordnad resa till och från fritidshem eller korttidstillsyn i särskilda fall

Grundsärskoleelever och gymnasiesärskoleelever i fritidshem eller med korttidstillsyn med fasta scheman har rätt att åka skolskjuts i bil från skolan till fritidshemmet eller korttidstillsynen om fritidshemmet är på en annan skola än den där eleven är placerad. Beslut om att placera en elev vid ett fritidshem på annan skola fattas av avdelningschefen för respektive skolform och sker endast undantagsvis. Under skollov erbjuds inte dessa resor.

3 Elevresa för elever i förskoleklass och grundskola

3.1 Styrdokument

3.2 a. Kommunala beslut om elevresa

Elever i Linköpings kommun som går i förskoleklass, grundskola eller grundsärskola erbjuds kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik (busskort) till aktivt vald skola som inte är skolskjutsskola om vissa avståndsvillkor, se 3.3, är uppfyllda. Kostnadsfria resor för elever som inte har rätt till skolskjuts regleras *inte* i skollagen.

3.3 Definitioner

Med **elevresa** avses kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik som inte är att jämföra med skolskjuts enligt skollagen, skolskjutsförordningen och kommunala beslut.

Med **vald skola** avses en annan skola än skolskjutsskolan samt en fristående skola där eleven placerats utifrån att vårdnadshavare har önskat det, det vill säga ett val av skola där kommunen annars inte placerat eleven (se *Reglementet för skolplacering i förskoleklass och grundskola*).

Med **skollinjer** avses busstransporter som sker huvudsakligen för skolans behov. Hit räknas inte transporter med skolskjuts i bil.

Med **linjetrafik** avses persontransporter med allmänna kommunikationer.

Med **skolväg** avses den kortaste farbara kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till skolan.

Med **hemmet** avses den bostadsfastighet där eleven är folkbokförd eller vid växelvis boende där respektive vårdnadshavare är folkbokförd. Med hemmet jämförs hem för vård eller boende (HVB), korttidsboende, familjehem samt stöd-/kontaktfamilj om boendet är varaktigt och resa till och från skolan inte tillgodoses på annat sätt.

Med **växelvis boende** avses att en elev bor på två adresser. De båda adresserna ska vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens folkbokföringsadress. Växelvis boende innebär att eleven bor ungefär lika mycket hos vardera vårdnadshavare i ett regelbundet mönster.

Med **skolans fastighet** menas den adress där skolans huvudbyggnad ligger och som är skolans officiella adress.

3.4 Rätt till elevresa

Elev som inte har rätt till skolskjuts enligt reglerna i avsnitt 1. *Skolskjuts för elever i förskoleklass och grundskola* kan ha rätt till elevresa, det vill säga kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik, oavsett vilken skola eleven väljer.

Detta gäller för elever i

- förskoleklass om den kortaste skolvägen överstiger 2 km
- årskurserna 1-3 om den kortaste skolvägen överstiger 2 km
- årskurserna 4-6 om den kortaste skolvägen överstiger 3 km
- årskurserna 7-9 om den kortaste skolvägen överstiger 4 km

Ett erbjudande om elevresa är inte att jämföra med skolskjuts. Det innebär att skolskjutsreglementets regler i avsnitt 1 om skolskjuts inte är tillämpliga.

Avståndsmätning

[På kommunens webbplats](#) kan vårdnadshavare göra en avståndsmätning från hemadressen till skolan. Med hemadress menas elevens folkbokföringsadress eller den andra vårdnadshavarens folkbokföringsadress vid växelvis boende. Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och adresspunkten till skolans huvudbyggnad. Mätning görs till och från adresspunkt och dessa adresspunkter är alltid placerade i markplan oavsett vilket våningsplan adressen finns på.

Vid bedömning av rätten till elevresa tas inte heller hänsyn till trafikförhållanden.

3.5 Övriga regler för elevresa

a. Former för elevresa

Elevresa ges i form av ett skolkort för resa med befintlig linjetrafik.

b. Beslut om elevresa

Beslut om elevresa sker utifrån avståndsmätningar som beskrivits i 3.3. Nytt beslut om elevresa tas inför varje läsår eller efter ansökan från vårdnadshavare.

Omrövning av beslut ska göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till elevresa, t.ex. byte av folkbokföringsadress eller byte av skola.

c. Ansvar

Vårdnadshavarna har ansvaret för att bedöma om eleven är mogen att ta eget ansvar för resan med linjetrafik.

d. Växelvis boende

Vårdnadshavare har rätt att ansöka om elevresa vid växelvis boende, enligt definitionen ovan (se avsnitt 3.2), om villkoren för elevresa i övrigt är uppfyllda.

Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens. Vårdnadshavare som begär elevresa vid växelvis boende ska kunna visa hur boendet är upplagt t.ex. genom att lämna in ett fast schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang. Elevresa anordnas inte till en

vårdnadshavare i annan kommun.

e. Korttidsboende, hem för vård eller boende (HVB), familjehem samt stöd-/kontaktfamilj

Vid korttidsboende samt boende i HVB, familjehem eller hos stöd-/kontaktfamilj ska vårdnadshavare inkomma med underlag som styrker boendet. Beslut fattas efter individuell prövning. Om korttidsboende samt boende i HVB, familjehem eller hos stöd-/kontaktfamilj är beslutat enligt LVU ansvarar socialförvaltningen som gjort placeringen för elevens transport till och från skola.

f. Elevresa mellan kommuner

Rätt till elevresa, det vill säga kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik, gäller endast inom Linköpings kommun.

4 Elevresa för elever i gymnasieskola

4.1 Styrdokument

a. Lag

Enligt lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor ska kommunerna svara för kostnaderna för elevresor enligt vad som framgår av denna lag.

För en elev som har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen (1999:1395), ska den kommun som enligt 29 kap. 6 § skollagen (2010:800) är elevens hemkommun, ansvara för elevens kostnader för dagliga resor mellan bostaden och skolan. Ansvaret gäller för sådana resor där färdvägen är minst sex kilometer. Stödet ska ges kontant eller på annat lämpligt sätt enligt kommunens bestämmande vilket för närvarande är busskort för befintlig linjetrafik. Om stödet ges kontant är kommunen inte skyldig att utge högre ersättning än vad som motsvarar 1/30 av basbeloppet enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken för varje hel kalendermånad som eleven har kostnader för resor mellan bostaden och skolan. *Lag (2010:1250)*. Kontant ersättning utgår endast om eleven har mer än 4 km till närmsta busshållplats och då utgår ersättning endast för den sträcka som överstiger 4 km. Ansökan görs via blankett [lk1896](#).

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter för tillämpningen av denna lag. Sådana föreskrifter får innebära att kommunens ansvar för elevens resor begränsas.

b. Förordning

I förordningen (1991:1120) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor finns ytterligare bestämmelser om kommunernas ansvar för sådana resor. Kommunen får enligt förordningen bestämma hur resorna skall ske.

Utan hinder i den ovan nämnda lagen gäller att om resorna inte rimligen kan ske med annat kollektivt färdmedel än flyg skall kommunen ersätta eleven för hans resekostnader med skäligt belopp.

4.2 Definitioner

Med **skolans fastighet** menas den adress där skolans huvudbyggnad ligger och som är skolans officiella adress.

Med **bostad** avses den fastighet där eleven är folkbokförd.

Med **färdväg** avses kortaste kombinerade gång-, cykel- och/eller bilväg från bostaden till skolan.

Med **särskilt anordnad transport** avses de resor som anordnas av hemkommunen för vissa gymnasieelever exempelvis med taxi.

Med **basbelopp** avses vad som framgår av socialförsäkringsbalken (2010:110).

4.3 Rätt till elevresa för gymnasieelever

Hemkommunen ansvarar för kostnaderna för elevresor för elever som har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen (1999:1395). Studiehjälp lämnas längst till och med det första kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år. Efter att en elev fyllt 20 år får eleven söka medel för eventuella elevresor via CSN.

Ersättning för elevresor ges för elev när avståndet från bostaden till skolan är minst 6 km. Ersättningen för resor ges endast från den adress där eleven är folkbokförd. Rätt till elevresa vid växelvis boende gäller inte för gymnasieelever. Vid bedömning av rätten till elevresa tas inte heller hänsyn till trafikförhållanden.

Avståndsmätning

[På kommunens webbplats](#) kan vårdnadshavare eller myndig elev göra en avståndsmätning från hemadressen till skolan. Med hemadress menas elevens folkbokföringsadress eller den andra vårdnadshavarens folkbokföringsadress vid växelvis boende. Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och adresspunkten till skolans huvudbyggnad. Mätning görs till och från adresspunkt och dessa adresspunkter är alltid placerade i markplan oavsett vilket våningsplan adressen finns på.

4.4 Övriga regler för elevresa för gymnasieelever

a. Former för elevresor för gymnasieelever

Elevresor tillgodoses i form av ett skolkort för resa med befintlig linjetrafik. Rätt till skolskjuts har endast elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola.

b. Beslut om elevresor för gymnasieelever

Beslut om elevresa för gymnasieelever sker utifrån avståndsmätningar utgående från skolans officiella adress och elevens hemadress. Med hemadress menas elevens folkbokföringsadress. Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan folkbokföringsadressen och skolans huvudingång. Mätning görs från markplan oavsett vilket våningsplan adressen finns på.

Vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan tas inte hänsyn till att undervisningen kan bedrivas i olika lokaler skilda från skolans huvudadress. Nytt beslut om elevresa tas utifrån avstånd inför varje läsår eller efter ansökan från vårdnadshavare eller elev som är över 18 år.

Omprövning av beslut kan göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till elevresa, t.ex. byte av folkbokföringsadress eller byte av gymnasieskola.

c. Elevresa mellan kommuner

Elever som läser på annan ort utanför Östergötland och är folkbokförda i

Linköpings kommun kan få reseersättning mot uppvisande av kvitto. För att ha rätt till reseersättning ska följande kriterier uppfyllas;

- Ansökan gäller dagliga resor mellan bostaden och skolan.
- Avståndet mellan bostaden och skolan är minst 6 km.
- Eleven får inte inackorderingsbidrag.
- Eleven har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen.

Detta gäller fram till och med vårterminen det år som eleven fyller 20 år. Ansökan görs via blankett LK1896. Ansökan om kontantersättning dagliga resor gymnasiet. Elever som går sin gymnasieutbildning på distans kan beviljas ersättning för resa vid deltagande i obligatoriska inslag i utbildningen. Ansökan görs även här via blankett LK1896. Vid gymnasiestudier i annat län eller annan kommun som inte omfattas av Östgötatrafikens lokaltrafiks skolkort utgår kontant ersättning som utbetalas månadsvis. Ersättningen är som mest 1/30 av basbeloppet enligt socialförsäkringsbalken.

Vid studieavbrott utgår sådan ersättning för påbörjad månad.

d. Elevens funktionsnedsättning m.m.

Särskild anordnad transport för elever med funktionsnedsättning gäller endast inom Linköpings kommun. Om en elev, av medicinska eller psykiska skäl, har behov av busskort eller särskilt anordnad transport ska behovet styrkas av läkare eller psykolog. I utlåtande från läkare, psykolog eller annan relevant profession ska det framgå hur funktionsnedsättningen innebär ett behov av busskort eller särskilt anordnad transport för att ta sig till och från skolan. Busskort eller särskilt anordnad transport kan även ges under en begränsad period om eleven kan visa på behov av det på grund av medicinska skäl som inte kan hänföras till olycksfall. Färdtjänstberättigade elever i behov av skolskjuts har rätt till busskort som laddas på färdtjänstkortet då avståndskriterierna om 6 km uppfylls.

Olycksfall

Kommunen svarar inte för elevresa vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt. Kommunens försäkring av elever i gymnasieskolan täcker kostnader för resor mellan bostaden och skolan i de fall eleven har ett sådant behov på grund av en tillfällig funktionsnedsättning som är en följd av olycksfallet.

e. Samordnad resa till och från fritidshem eller korttidstillsyn i särskilda fall

En gymnasieelev som har beviljats ungdomsfritids eller korttidstillsyn utifrån LSS har rätt till kostnadsfri samordnad hemresa från verksamheten till hemmet eller korttidsvistelsen (korttidshem, stödfamilj). Under skollov ska samordnad resa anordnas även från hemmet eller korttidsvistelsen till fritidshemmet eller korttidstillsynen.

För att beviljas en sådan resa ska beslutet om ungdomsfritids/korttidstillsyn styrkas.

